

УДК 641.5

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ
ХАРЧУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В ЧАС ВОЄННОГО
СТАНУ**

Марта ПАСНАК

студентка

Науковий керівник: **Вікторія ГУЦУЛЯК**

канд. екон. наук, доцент кафедри

економіки та менеджменту

Львівський державний університети фізичної культури

імені Івана Боберського (Україна)

Ефективність функціонування системи харчування військовослужбовців є дуже актуальною в сучасних умовах, оскільки забезпечення високоякісним та належним харчуванням військовослужбовців є важливою складовою їх здоров'я та ефективної бойової готовності. У воєнний час забезпечення адекватного харчування є ще більш важливим, оскільки це впливає на здоров'я та ефективність військових дій.

Недостатня кількість, якість та різноманітність харчів може призвести до проблем зі здоров'ям військовослужбовців, таких як втома, стрес, порушення травлення та імунітету. Крім того, недостатня кількість харчів може призвести до втрати ваги та енергії, що негативно впливає на ефективність виконання завдань.

Також важливою складовою ефективної системи харчування військовослужбовців є відповідність харчових норм та стандартів. Неправильно складене меню або порушення технології приготування харчів можуть призвести до порушення дієтичних та гігієнічних норм, що може негативно впливати на здоров'я військовослужбовців та знижувати їх ефективність.

За дослідженням науковців у військовій галузі Ю. Депутат та М. Гуліч стверджують, що 71,4 % військовослужбовців ЗСУ, які перебували у зоні АТО

оцінювали якість і організацію харчування з боку держави як незадовільно і вкрай незадовільно; 51,4 % опитуваних характеризують своє самопочуття і здоров'я як незадовільне і пов'язують погіршення стану здоров'я із харчуванням; 55,3 % військовослужбовців оцінили асортимент продуктів так званого сухого пайку як вкрай незадовільна, а 27,9 % - як задовільна [1]. Тому, проблеми та перспективи реформування системи харчування Збройних Сил України в час воєнного стану мають велике значення для забезпечення здоров'я та ефективної бойової готовності військовослужбовців.

Аналіз літературних джерел показав, що питанню харчування військовослужбовців, науковому обґрунтуванню відповідності його нутрієнтного складу умовам та особливостям військової служби в нашій державі приділяється мало уваги. Зустрічаються лише поодинокі публікації, в яких відводиться місце дослідженню харчування військовослужбовців [3]. Тому всебічне вивчення та аналіз системи харчування військовослужбовців ЗСУ з науковим обґрунтуванням вдосконалення норм харчування військовослужбовців в умовах бойових дій та урахуванням досвіду армій передових країн світу є актуальним і необхідним.

Основні недоліки в харчуванні, які відмічали військовослужбовці і які найбільш суттєво впливали на якість харчування (високий вплив та високе значення) це: низька ситність (60,7 % військових відчували почуття голоду між прийманнями їжі), низькі смакові якості їжі, одноманітність страв, затримки в забезпеченні [1].

Для забезпечення оптимального функціонування організму військовослужбовців в умовах надвисокого фізичного та емоційного навантаження в їх раціоні харчування необхідно прораховувати не тільки калорійність, але й безліч інших параметрів. Усі продукти повинні бути легкозасвоювані, мати високий ступінь готовності, не викликати алергії та забезпечувати харчуванням відповідно до вимог режиму харчування.

Для військовослужбовців раціональним визнають таке харчування, при якому якісне і кількісне співвідношення нутрієнтів харчових продуктів раціону

та їх розподіл за прийомами протягом дня відповідають потребам організму і забезпечують високу боєдатність наших бійців. Харчовий раціон або пайок військовослужбовця повинен забезпечувати організм енергетичним матеріалом, поживними та іншими біологічно активними речовинами, необхідними для нормального функціонування всіх органів і систем організму, а також для покращення адаптаційних механізмів в умовах стресових ситуацій та несприятливих чинників навколишнього середовища [2].

Отже, від правильної організації харчування особового складу в польових умовах, знань особливостей технології приготування їжі в польових умовах залежить виконання плану бойової підготовки і доведення встановлених норм до тих, що харчуються.

Загалом харчування військовослужбовців певною мірою забезпечує енергетичні потреби. Однак розглянута загальновійськова норма харчування потребує значного коригування в сторону оптимальної збалансованості задля боєдатності армії, забезпечення адаптації організму військових до фізичних та психологічних навантажень.

Список використаних джерел:

1. Депутат Ю. М., Гуліч М. П. Аналіз стану харчування військовослужбовців Збройних Сил України. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> (дата звернення: 29.04.2023).
2. Організація харчування в польових умовах. Завдання медичної служби з нагляду за харчуванням. URL: <http://surl.li/chyuf> (дата звернення: 30.04.2023).
3. Оцінка стану харчування військовослужбовців Збройних Сил України - URL: <https://dspace.nuft.edu.ua> (дата звернення: 28.04.2023р).